

Uputstvo 24. 7. 12 11,93

PRIJEDLOG ZAKONA

O PROVEDBI UREDBE (EU) BR. 181/2011 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA OD 16. VELJAČE 2011. O PRAVIMA PUTNIKA U PRIJEVOZU AUTOBUSIMA I IZMJENI UREDBE (EZ) BR. 2006/2004, S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4. podstavka 1. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 85/2010 - pročišćeni tekst).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM, TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

a) Ocjena stanja

Prava putnika u cestovnom prijevozu su uređena Zakonom o obveznim odnosima (Narodne novine, br. 35/2005, 41/2008 i 125/2011), a međunarodni prijevoz putnika cestom Konvencijom o ugovoru u međunarodnom prijevozu putnika i prtljage cestom (CVR) od 1. ožujka 1973. (Ženeva, 1. ožujka, 1973.) (Narodne novine - Međunarodni ugovori, broj 12/93).

Na razini Europske unije, u veljači 2011. godine donesena je Uredba (EU) broj 181/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. godine o pravima putnika u prijevozu autobusima i izmjeni Uredbe (EZ) br. 2006/2004 (SL L br. 55/1 od 28. 2. 2011.) (dalje u tekstu: Uredba), kojom se putnicima koji se prevoze autobusima osigurava visoka razina zaštite koja je usporediva s drugim vidovima prijevoza. Navedenom Uredbom utvrđuju se pravila za prijevoz putnika autobusima koja se odnose na:

- zabranu diskriminacije putnika u pogledu uvjeta prijevoza koje nudi prijevoznik,
- prava putnika u slučaju nesreće nastale pri korištenju autobusa, koja za posljedicu ima smrt ili tjelesne ozljede putnika te gubitak ili oštećenje prtljage,
- obveznu nediskriminirajuću pomoć osobama s invaliditetom ili smanjenom pokretljivošću,
- prava putnika u slučaju otkazivanja putovanja ili kašnjenja,
- minimum informacija koje se trebaju dati putniku,
- obradu prigovora i
- opća pravila provedbe Uredbe.

Člankom 2. predmetne Uredbe ostavlja se mogućnost državama članicama da, u razdoblju od četiri godine od dana početka primjene Uredbe, odnosno do 1. ožujka 2017. i uz određene uvjete, izuzmu unutarnji prijevoz putnika te međunarodni prijevoz (ako se bar jedno stajalište na tim linijama nalazi izvan Europske unije) od primjene pojedinih odredbi Uredbe, uz mogućnost produljenja razdoblja izuzeća za još četiri godine.

b) Osnovna pitanja koja se trebaju urediti ovim Zakonom

Ovim Zakonom se uređuju sljedeća osnovna pitanja:

- utvrđuje nadležno tijelo za provedbu Uredbe,
- utvrđuje nadležnost za obavljanje nadzora nad provedbom Uredbe,
- način podnošenja i rješavanja prigovora putnika,
- propisuju izuzeća od primjene Uredbe,
- propisuju prekršajne odredbe.

c) Posljedice koje će proisteći donošenjem ovoga Zakona

Kako je područje prava putnika na razini Europske unije uređeno uredbom kao sekundarnim izvorom prava Europske unije, koja će se od dana pristupanja neposredno i u cijelosti primjenjivati u Republici Hrvatskoj, ovim zakonskim prijedlogom se omogućava provedba navedene Uredbe.

Zakonom se propisuju izuzeća od primjene pojedinih odredaba Uredbe na unutarnji prijevoz putnika te međunarodni prijevoz (ako se bar jedno stajalište na tim linijama nalazi izvan Europske unije) za razdoblje od četiri godine od dana početka primjene Uredbe, odnosno do 1. ožujka 2017. godine.

Sukladno članku 28. Uredbe, prema kojem države članice određuju nadležna tijela odgovorna za provedbu Uredbe u pogledu linijskog prijevoza putnika iz mjesta koja se nalaze na njezinom području i linijskog prijevoza iz treće države do tih mjesta, Zakonom se Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture određuje kao nadležno tijelo za provedbu Uredbe.

Donošenje ovoga Zakona omogućit će primjenu Uredbe i tako osigurati odgovarajuću razinu zaštite prava putnika u prijevozu autobusima.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu ovoga Zakona nije potrebno osigurati dodatna financijska sredstava u Državnom proračunu Republike Hrvatske.

IV. RAZLOZI ZBOG KOJIH SE PREDLAŽE DONOŠENJE OVOGA ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Uredba (EU) broj 181/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. godine o pravima putnika u prijevozu autobusima i izmjeni Uredbe (EZ) br. 2006/2004 (SL L br. 55/1 od 28. 2. 2011.) počela se u državama članicama EU izravno primjenjivati od 1. ožujka 2013., što znači da njena provedba obvezuje Republiku Hrvatsku već od dana pristupanja Europskoj uniji.

Navedena Uredba ostavlja mogućnost državama članicama da nacionalnom legislativom pojedine odredbe Uredbe izuzmu od primjene na unutarnji prijevoz putnika te međunarodni prijevoz (kod kojega se bar jedno stajalište na tim linijama nalazi izvan Europske unije) za razdoblje od četiri godine od dana početka primjene Uredbe, odnosno do 1. ožujka 2017. godine (uz mogućnost jednokratnog produljenja trajanja razdoblja izuzeća).

Obzirom da se ovim Zakonom određuje nadležno tijelo za provedbu navedene Uredbe (što je pretpostavka njene implementacije u pravnom sustavu Republike Hrvatske) te da se njime propisuju već spomenuta izuzeća od primjene pojedinih odredaba Uredbe, radi potrebe usklađivanja zakonodavstva Republike Hrvatske s pravnom stečevinom Europske unije predlaže se donošenje ovoga Zakona po hitnom postupku, sukladno članku 206. Poslovnika Hrvatskoga sabora („Narodne novine“, broj: 81/13).

V. TEKST KONAČNOG PRIJEDLOGA ZAKONA, S OBRAZLOŽENJEM

Prilaže se tekst Konačnog prijedloga zakona o provedbi Uredbe (EU) broj 181/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. godine o pravima putnika u prijevozu autobusima i izmjeni Uredbe (EZ) br. 2006/2004.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA

O PROVEDBI UREDBE (EU) BR. 181/2011 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA OD 16. VELJAČE 2011. O PRAVIMA PUTNIKA U PRIJEVOZU AUTOBUSIMA I IZMJENI UREDBE (EZ) BR. 2006/2004,

I. OPĆE ODREDBE

Područje primjene

Članak 1.

Ovim se Zakonom utvrđuju nadležna tijela za provedbu Uredbe (EU) 181/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. godine o pravima putnika u prijevozu autobusima i izmjeni Uredbe (EZ) br. 2006/2004 (SL L br. 55 od 28. 2. 2011. - u daljnjem tekstu: Uredba (EU) br. 181/2011.), izuzeća od njene primjene, inspekcijski nadzor i odgovarajuće prekršajne odredbe.

Pojmovi

Članak 2.

Pojmovi koji se koriste u ovome Zakonu imaju jednako značenje kao pojmovi uporabljeni u Uredbi (EU) br. 181/2011.

II. NADLEŽNA TIJELA

Članak 3.

Nadležno tijelo za provedbu Uredbe (EU) br. 181/2011 i dostavu izvješća Europskoj komisiji o njejoj provedbi je ministarstvo nadležno za promet (u daljnjem tekstu: Ministarstvo).

Članak 4.

(1) Upravni nadzor nad provedbom ovoga Zakona provodi Ministarstvo.

(2) Inspekcijski nadzor nad provedbom Uredbe (EU) br. 181/2011 i ovoga Zakona provode inspektori cestovnog prometa i cesta Ministarstva.

Podnošenje i rješavanje prigovora putnika

Članak 5.

(1) Prigovore putnika u vezi s kršenjem odredbi Uredbe (EU) br. 181/2011 rješava prijevoznik, kojem je putnik uložio prigovor.

(2) Ukoliko prijevoznik nije riješio prigovor putnika u roku i na način utvrđen člankom 27. Uredbe (EU) br. 181/2011, putnik ima pravo izjaviti prigovor Ministarstvu.

(3) Ministarstvo će bez odgode, a najkasnije u roku 30 dana od dana izjavljivanja prigovora, u pisanom obliku izvijestiti putnika o utvrđenom činjeničnom stanju i mjerama koje je povodom prigovora poduzelo.

(4) Putnik koji nije zadovoljan poduzetim mjerama ili nije u propisanom roku izvješten o poduzetim mjerama može pokrenuti upravni spor.

III. IZUZEĆA OD PRIMJENE

Članak 6.

(1) Na unutarnji linijski prijevoz putnika u Republici Hrvatskoj do 1. ožujka 2017. primjenjivat će se samo odredbe članka 4. stavka 2., članka 9., članka 10. stavka 1., članka 16. stavka 1 točke (b) i stavka 2., članka 17. stavka 1. i 2. te članaka 24. do 28. Uredbe (EU) br. 181/2011.

(2) Do 1. ožujka 2017. Uredba (EU) br. 181/2011. neće se primjenjivati na međunarodni linijski prijevoz putnika kod kojeg je u vozni red uključeno bar jedno stajalište izvan Europske unije.

(3) Do 1. ožujka 2018. prijevoznici su oslobođeni obveze osposobljavanja vozača prema sadržajima utvrđenim u točki a) Priloga II Uredbe (EU) br. 181/2011.

IV. PREKRŠAJNE ODREDBE

Prekršajne odredbe za prijevoznike

Članak 7.

(1) Novčanom kaznom od 5.000,00 do 30.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj prijevoznik (pravna osoba ili fizička osoba obrtnik) koji obavlja djelatnost prijevoza putnika autobusima, ako:

1. ne utvrdi i ne primjenjuje ugovorne uvjete i tarife, bez izravne ili neizravne diskriminacije po osnovi nacionalnosti krajnjeg korisnika ili po mjestu poslovnog nastana prijevoznika, ili prodavatelja voznih karata na prodajnim mjestima unutar Unije (članak 4. stavak 2. Uredbe (EU) br. 181/2011),
2. odbije primiti rezervaciju, izdati voznu kartu ili na drugi način osigurati voznu kartu osobi zbog invaliditeta ili smanjene pokretljivosti, ili takvu osobu odbije primiti u autobus (članak 9. stavak 1. Uredbe (EU) br. 181/2011),
3. osobama s invaliditetom i smanjenom pokretljivošću zaračuna dodatne troškove za izdavanje rezervacije ili vozne karte (članak 9. stavak 2. Uredbe (EU) br. 181/2011),

4. ne osigura naknadu za prouzročeni gubitak ili oštećenje invalidskih stolica te druge opreme za kretanje ili pomoćnih sredstava (članak 17. stavak 1. i 2. Uredbe (EU) br. 181/2011),
5. ne osigura putnicima odgovarajuće informacije o putovanju (članak 24. Uredbe (EU) br. 181/2011),
6. najkasnije do polaska ne osigura putnicima odgovarajuće i razumljive informacije o njihovim pravima (članak 25. Uredbe (EU) br. 181/2011),
7. ne osigura mehanizme za rješavanje prigovora (članak 26. i 27. Uredbe (EU) br. 181/2011).

(2) Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom od 2.000,00 do 10.000,00 kuna i upravitelj prijevoza prijevoznika.

Prekršajne odredbe za prodavatelja karata

Članak 8.

(1) Novčanom kaznom od 5.000,00 do 20.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna ili fizička osoba obrtnik - prodavatelj karata, ako:

1. ne utvrdi ugovorne uvjete i tarife bez izravne ili neizravne diskriminacije po osnovi nacionalnosti krajnjeg korisnika ili po mjestu poslovnog nastana prijevoznika, ili prodajnog mjesta unutar Unije (članak 4. stavak 2. Uredbe (EU) br. 181/2011).

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom od 2.000 do 5.000,00 kuna i odgovorna osoba prodavatelja karata.

Prekršajne odredbe za upravitelja autobusnih kolodvora

Članak 9.

(1) Novčanom kaznom od 5.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj upravitelj autobusnog kolodvora, ako:

1. ne osigura naknadu za prouzročeni gubitak ili oštećenje invalidskih stolica te druge opreme za kretanje ili pomoćnih sredstava (članak 17. Uredbe (EU) br. 181/2011),
2. ne osigura putnicima odgovarajuće informacije o putovanju (članak 24. Uredbe (EU) br. 181/2011),
3. najkasnije do polaska ne osigura putnicima odgovarajuće i razumljive informacije o njihovim pravima (članak 25. Uredbe (EU) br. 181/2011),

(2) Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom od 2.000,00 do 5.000,00 kuna i odgovorna osoba upravitelja autobusnog kolodvora.

Prekršajne odredbe za organizatora putovanja

Članak 10.

(1) Novčanom kaznom od 5.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna ili fizička osoba obrtnik - organizator putovanja, ako:

1. odbije primiti rezervaciju, izdati voznu kartu ili na drugi način osigurati voznu kartu osobi zbog invaliditeta ili smanjene pokretljivosti, ili takvu osobu odbije primiti u autobus (članak 9. stavak 1. Uredbe (EU) br. 181/2011),
2. osobama s invaliditetom i smanjenom pokretljivošću zaračuna dodatne troškove za izdavanje rezervacije ili vozne karte (članak 9. stavak 2. Uredbe (EU) br. 181/2011).

(2) Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka novčanom kaznom od 2.000,00 do 5.000,00 kuna kaznit će se i odgovorna osoba organizatora putovanja.

V. ZAVRŠNA ODREDBA

Članak 11.

Ovaj Zakon stupa na snagu prvoga dana od dana objave u Narodnim novinama.

OBRAZLOŽENJE

Uz članak 1.

Ovim se člankom utvrđuje sadržaj Zakona – njime se utvrđuju tijela nadležna za provedbu i nadzor nad provedbom Uredbe (EU) 181/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. godine o pravima putnika u prijevozu autobusima i izmjeni Uredbe (EZ) br. 2006/2004 (SL L br. 55 od 28. 2. 2011.), propisuju izuzeća od primjene navedene Uredbe kao i prekršajne odredbe u slučajevima kršenja odredaba Uredbe.

Uz članak 2.

Ovim se člankom upućuje na istoznačnost pojmova uporabljenih u navedenoj Uredbi i pojmova koje koristi ovaj Zakon.

Uz članke 3. i 4.

Ovim se člankom utvrđuju nadležna tijela za provedbu dotične Uredbe i nadzor nad njenom provedbom. Nadležno tijelo za provedbu Uredbe i dostavu izvješća Europskoj komisiji o njenoj provedbi je Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture, a inspekcijski nadzor nad provedbom uredbe obavljaju inspektori cestovnog prometa i cesta navedenog Ministarstva.

Uz članak 5.

Ovim se člankom, sukladno članku 28. stavku 3. predmetne Uredbe, određuje da putnik prigovore (reklamacije) o eventualnom kršenju odredaba Uredbe najprije podnosi prijevozniku, a ukoliko prijevoznik ne riješi prigovor putnika u roku i na način propisan člankom 27. Uredbe, putnik izjavljuje prigovor Ministarstvu pomorstva, prometa i infrastrukture koje će bez odgode, a najkasnije u roku 30 dana od dana izjavljivanja prigovora, u pisanom obliku izvijestiti putnika o utvrđenom činjeničnom stanju i mjerama koje je povodom prigovora poduzelo. Ukoliko putnik nije zadovoljan poduzetim mjerama ili nije u propisanom roku izvješten o poduzetim mjerama, može pokrenuti upravni spor.

Uz članak 6.

Ovim se člankom propisuju privremena izuzeća od primjene Uredbe. Prema Konačnom prijedlogu zakona, u razdoblju do 1. ožujka 2017., Uredba se ne bi primjenjivala na međunarodni linijski prijevoz putnika kod kojeg je u vozni red uključeno bar jedno stajalište izvan Europske unije (obzirom da se znatan dio takvog linijskog prijevoza obavlja izvan EU). Nadalje, u istome razdoblju na unutarnji linijski prijevoz putnika u Republici Hrvatskoj primjenjivat će se samo pojedine odredbe Uredbe i to: članka 4. stavka 2. (obveza prijevoznika da ugovorne uvjete i tarife koje primjenjuje ponudi općoj javnosti bez izravne ili

neizravne diskriminacije), članka 9. (pravo osoba s invaliditetom ili smanjenom pokretljivošću na prijevoz te rezervaciju i kupnju vozne karte bez dodatnih troškova), članka 10. stavka 1. (iznimke odnosno posebni uvjeti pod kojima se može odbiti zahtjev osobe s invaliditetom za rezervacijom ili nabavom vozne karte odnosno za prijevozom), članka 16. stavka 1. točke (b) i stavka 2. (osposobljavanje vozača i zaposlenika prijevoznika za komunikaciju i pružanje pomoći osobama s invaliditetom), članka 17. stavka 1. i 2. (naknada za oštećenje ili gubitak invalidskih kolica, druge opreme za kretanje ili pomoćnih sredstava) te članaka 24. do 28. (opća pravila o informiranju i reklamacijama). Isto tako, do 1. ožujka 2018. prijevoznici su oslobođeni obveze osposobljavanja vozača prema sadržajima utvrđenim u točki a) Priloga II Uredbe („Osposobljavanje na području svjesnosti o invaliditetu“).

Uz članke 7-10.

Ovim su člancima propisani prekršaji i prekršajne kazne za nepoštivanje odredaba Uredbe.

Uz članak 11.

Ovim se člankom propisuje stupanje na snagu Zakona.